

METODOLOGIJA ZA PREGLED TRANSPARENTNOSTI SLOVENSКИH NEVLADNIH ORGANIZACIJ

CNVOS

Februar 2023

Vsebina

UVOD V METODOLOGIJO	3
1 POSTOPEK PREGLEDA.....	4
Sistem ocenjevanja in podeljevanja zvezdic	4
1.1 OBJAVA UGOTOVITEV PREGLEDA ORGANIZACIJE	5
2 KRITERIJI OCENJEVANJA	5
SKLOP 1: DOSTOPNOST OSNOVNIH INFORMACIJ.....	6
Kriterij 1: Organizacija ima objavljene ključne dokumente (akt o ustanovitvi in/ali statut).....	6
Kriterij 2: Organizacija ima objavljeno poslanstvo	6
Kriterij 3: Organizacija ima objavljen seznam ključnih zaposlenih	6
Kriterij 4: Organizacija ima objavljen seznam članov nadzornih organov	6
Kriterij 5: Objavljen je način, kako lahko posameznik stopi v stik z organizacijo.....	7
Kriterij 6: Objavljene so informacije o možnosti pritožbe nad delom organizacije s podatki komu/kako poslati pritožbe.....	7
Kriterij 7: Objavljen je celoten pritožbeni postopek	7
SKLOP 2: DOSTOPNOST VSEBINSKIH POROČIL	7
Kriterij 1: Objavljeno je vsebinsko poročilo za preteklo leto.....	7
Kriterij 2: Objavljeno je vsebinsko poročilo, iz katerega je jasno razvidno, s čim se organizacija ukvarja	8
Kriterij 3: Vsebinsko poročilo vključuje tudi rezultate (dosežke, učinke), ne zgolj aktivnosti.....	8
Kriterij 4: Organizacija ima objavljen načrt dela za tekoče leto	8
Kriterij 5: Organizacija ima objavljene glavne strateške cilje	9
SKLOP 3: FINANČNA TRANSPARENTNOST	9
Kriteriji 1: Organizacija ima objavljeno letno finančno poročilo za preteklo leto	10
Kriterij 2: Finančna poročila so razdeljena po vrstah stroškov, ki so razumljiva javnosti (npr. stroški zaposlenih, potni stroški, stroški za zunanje izvajalce, itd.)	10
Kriterij 3: Objavljen je podatek o višini ali odstotku sredstev, ki ga organizacija nameni za delovanje (hladni pogon)	11
Kriterij 4: Objavljeni so glavni viri financiranja (prihodki)	11
Kriterij 5: Objavljeni so prihodki vodstva	11
Kriterij 6: Objavljeno je razmerje med najnižjo, povprečno in najvišjo plačo	11
SKLOP 4: ZBIRANJE DONACIJSKIH SREDSTEV	12
Kriterij 1: Objavljena so poročila o zbranih sredstvih.....	12
Kriterij 2: Poročilo o zbranih sredstvih je razdeljeno po namenih zbiranja (fundraising akcijah)....	12

c n v o s

center za informiranje, sodelovanje
in razvoj nevladnih organizacij

SKLOP 5: DOSTOPNOST OBJAVLJENIH INFORMACIJ	12
Kriterij 1: Barvni kontrast med tekstom in ozadjem spletne strani je vsaj 4.5:1	13
Kriterij 2: Spletno mesto je berljivo tudi ob povečavi na 200 %	13
Kriterij 3: Spletna stran je dostopna osebam z motoričnimi ali kognitivnimi ovirami.....	13
PRILOGA 1.....	14

UVOD V METODOLOGIJO

V zadnjih letih na CNVOS zaznavamo porast vprašanj s strani medijev, politike in drugih glede transparentnosti oz. porabe sredstev v slovenskih nevladnih organizacijah. Da bi enkrat za vselej opravili z napačnimi predstavami in hkrati omogočili primerjavo med NVO, smo oblikovali spletno stran www.dobrodelen.si. Na podlagi spodnje metodologije bomo opravili pregled NVO in ugotovitve javno objavili. S proaktivno transparentnostjo lahko nevladne organizacije učinkovito krepimo zaupanje v naše delo in se vnaprej izognemo marsikateremu dvomu. Večja transparentnost pozitivno vpliva na naš ugled v skupnosti ter krepi zaupanje naših uporabnikov in donatorjev. S pregledom transparentnosti in vzpostavitvijo portala dobrodelen.si želimo nevladne organizacije spodbuditi, da več pozornosti namenijo pripravi in objavi podatkov, hkrati pa spodbuditi posameznike, da nevladnim organizacijam namenijo 1 % dohodnine, se vanje včlanijo ali jih podprejo z donacijami.

Kriteriji ocenjevanja transparentnosti slovenskih nevladnih organizacij so nastali ob upoštevanju več mednarodnih kodeksov, priporočil in dobrih praks, pa tudi ob misli na različna vprašanja, ki jih na nevladne organizacije pogosto naslavlja novinarji in zainteresirani posamezniki

Načelom transparentnosti najlažje zadostimo z objavo informacij na spletni strani, metodologija pa je bila oblikovana z mislijo, kako s čim manj dodatnega dela organizacije spodbuditi k transparentni objavi podatkov na štirih ključnih področjih:

- osnovne informacije o organizaciji,
- vsebinska poročila,
- finančni podatki,
- zbiranje donacij.

Ker si želimo, da so objavljeni podatki dostopni res vsem, smo v metodologijo vključili tudi kriterije, ki so vezani na dostopnost spletne strani za slepe in slabovidne ter osebe z motoričnimi in kognitivnimi ovirami.

1 POSTOPEK PREGLEDA

Pregled vključuje preverjanje dostopnosti izbranih informacij na spletni strani, pri čemer je najpomembnejše, da so podatki razumljivi in prosto dostopni (kar pomeni, da za dostop ni potreben vpis ali posebni programi). Pregled bo vključeval glavno spletno stran organizacije oz. v primeru, da te ni, pregled Facebook¹ strani organizacije. Spletne strani oz. podstrani² drugih organizacij ali institucij (npr. občine, regionalnega stičišča, vsebinske mreže, ipd.) se pri pregledu ne upoštevajo.

Na začetku bodo v pregled vključene humanitarne organizacije, saj so te najbolj izpostavljene in pogosto nagovarjajo javnost za donacije. Postopoma bodo na portal vnesene tudi organizacije, ki so največje prejemnice donacij iz naslova dohodnine. Vse pregledane organizacije bodo javno objavljene na spletni strani dobrodelen.si. Organizacija se lahko na portal dobrodelen.si vpiše tudi sama, in sicer tako, da izpolni spletni obrazec (<https://dobrodelen.si/organizacija/prijava>). Pregledovalci CNVOS pa bodo pred objavo podatke še enkrat preverili.

V vsako področje je vključenih več kriterijev, s pomočjo katerih dobimo splošno sliko o transparentnosti organizacije, ki se odraža s podeljenimi zvezdicami. Več kot jih je, bolj je organizacija transparentna.

Sistem ocenjevanja in podeljevanja zvezdic

Organizacije lahko vsak kriterij bodisi izpolnjujejo bodisi ne. Za lažji prikaz transparentnosti se organizacijam podeljujejo zvezdice.

5 zvezdic dobi organizacija, ki izpolnjuje vsaj 90 % kriterijev.

4 zvezdice dobi organizacija, ki izpolnjuje med 80 in 89 % kriterijev.

3 zvezdice dobi organizacija, ki izpolnjuje med 70 in 79 % kriterijev.

2 zvezdici dobi organizacija, ki izpolnjuje med 60 in 69 % kriterijev.

1 zvezdico dobi organizacija, ki izpolnjuje med 50 in 59 % kriterijev.

Brez zvezdice ostanejo organizacije, ki izpolnjujejo manj kot polovico kriterijev transparentnosti.

¹ Pri Facebook strani se upošteva le podatke, ki so dostopni brez vpisa v aplikacijo ali všečkanja strani.

² Mišljeno v primeru da ima organizacija objavljene osnovne informacije kot podstran druge organizacije (npr. društvo ima podatke na podstrani občine, v kateri deluje), LinkedIn, ipd.

1.1 OBJAVA UGOTOVITEV PREGLEDA ORGANIZACIJE

Pred objavo na portalu dobrodelen.si se organizacijo obvesti o pregledu in se ji da možnost za popravke, pojasnilo, dopolnitve ipd.³ Popravke ali dopolnitve lahko organizacija sporoči na dobrodelen@cnvos.si v 14 koledarskih dneh od pošiljanja obvestila o pregledu. Ocenjevalci pregledajo podane pripombe in popravijo oceno, če so pripombe utemeljene. Če se organizacija v roku 14 dni ne odzove na posredovane ugotovitve, se podatki objavijo. Organizacija ne more zahtevati izbrisa ocene iz spletne strani.

Po objavi ocene na spletni strani lahko organizacija **kadarkoli** na elektronski naslov dobrodelen@cnvos.si sporoči popravke oziroma spremembe (npr. ker je dopolnila informacije, objavila dodatne podatke ipd.). Podatki na spletni strani bodo osveženi najkasneje v roku 14 dni. Organizacije se lahko kadarkoli samostojno vpišejo in podatke posredujejo na elektronski naslov dobrodelen@cnvos.si. Podatki bodo pregledani in objavljeni v roku 14 dni.

2 KRITERIJI OCENJEVANJA

Pregled je osredotočen na 5 sklopov:

- dostopnost osnovnih informacij o organizaciji,
- dostopnost vsebinskih poročil,
- dostopnost finančnih podatkov,
- transparentnost glede zbiranja donacij,
- dostopnost spletne strani za slepe in slabovidne ter osebe z motoričnimi in kognitivnimi ovirami.

Vsak sklop je sestavljen iz več posameznih kriterijev, s pomočjo katerih dobimo splošno sliko transparentnosti organizacije. Kriteriji so podrobneje predstavljeni v nadaljevanju.

³ Obvestilo se pošlje le organizacijam, ki imajo javno objavljene elektronske naslove.

SKLOP 1: DOSTOPNOST OSNOVNIH INFORMACIJ

V okviru prvega sklopa se pregleduje ali so javno objavljeni in javnosti enostavno dostopni osnovni podatki o organizaciji – glavni dokumenti organizacije, njeno poslanstvo, ključni zaposleni in odgovorne osebe ter kontakti. Z objavo teh podatkov javnost dobi informacije o tem, kakšna so temeljna načela organizacije, kaj je razlog njenega obstoja (poslanstvo) in za kakšne spremembe si prizadeva. S seznamom ključnih zaposlenih in odgovornih oseb lahko ljudje dobijo boljši vpogled v delovanje in strokovnost organizacije. Znotraj tega sklopa se gleda tudi, če ima organizacija javno objavljeno možnost pritožbe in pritožbenega postopka. Objava pritožbenega postopka je pomembna z vidika prevzemanja odgovornosti za svoje delo, priznavanja napak in usmerjenosti v izboljšave.

Kriterij 1: Organizacija ima objavljene ključne dokumente (akt o ustanovitvi in/ali statut)

Pogoj za izpolnjevanje kriterija: na spletni strani je prosto dostopen akt o ustanovitvi v primeru zavoda in ustanove oziroma statut v primeru društva. Objava zgolj posameznih izsekov ali delov dokumenta ne zadostuje za izpolnjevanja tega kriterija.

Kriterij 2: Organizacija ima objavljeno poslanstvo

Pogoj za izpolnjevanje kriterija: iz opisa na spletni strani je jasno razvidno, kaj organizacija počne in komu/čemu je namenjena.

Kriterij 3: Organizacija ima objavljen seznam ključnih zaposlenih

Pogoj za izpolnjevanje kriterija: objavljen je poimenski seznam ključnih zaposlenih ali drugih ključnih sodelavcev (dolgoročni prostovoljci, redni sodelavci, ki niso redno zaposleni ipd.). Izjemoma, kadar za to obstajajo utemeljeni razlogi (npr. skrb za varnost zaposlenih), je kriterij izpolnjen tudi v primeru, ko se objavi le ime in priimek vodje organizacije.

Kriterij 4: Organizacija ima objavljen seznam članov nadzornih organov

Pogoj za izpolnjevanje kriterija: objavljen poimenski seznam članov nadzornih organov (npr. nadzornega odbora, sveta zavoda ali drugega primerljivega organa organizacije).

Kriterij 5: Objavljen je način, kako lahko posameznik stopi v stik z organizacijo

Pogoj za izpolnjevanje kriterija: objavljen je najmanj en (delujoč) način za vzpostavitev stika z organizacijo (telefon, e-pošta, kontaktni obrazec), ki pa ne sme biti vezan na uporabo posamezne aplikacije (npr. Messenger, Whatsapp, Viber, ipd.).

Kriterij 6: Objavljene so informacije o možnosti pritožbe nad delom organizacije s podatki komu/kako poslati pritožbe

Pogoj za izpolnjevanje kriterija: objavljen je vsaj en način za vložitev pritožbe (pisno preko e-pošte, ustno preko telefona, po pošti na naslov organizacije, preko posebnega obrazca, ipd.).

Kriterij 7: Objavljen je celoten pritožbeni postopek

Pogoj za izpolnjevanje kriterija: objavljeni koraki in roki za odločanje o pritožbi ter informacija o tem, kdo o pritožbi odloča. Ni potrebno, da so poimensko navedene konkretne osebe, zadostuje, da je poimenovan organ, ki je pristojen za odločanje (npr. pritožbena komisija). Kriterij ni izpolnjen, če katerikoli od zgornjih elementov manjka.

SKLOP 2: DOSTOPNOST VSEBINSKIH POROČIL

Letna vsebinska poročila so za tiste, ki se želijo poglobljeje spoznati s celotno organizacijo, najhitrejši in najbolj pregleden vir informacij. Zato je pomembno, da so letna poročila na spletni strani redno in ažurno objavljena. Javnost na ta način pridobi informacijo o tem, kako aktivna je organizacija, na kakšen način v svoje delo vključuje uporabnike, katerim področjem/programom posveča največ pozornosti ipd., ter jim da možnost za medsebojno primerjavo sorodnih organizacij. V to področje sta vključena tudi kriterija glede načrta dela za tekoče leto in objavljenih strateških ciljev – prav to so namreč lahko ključni dejavniki, ki vplivajo na to, da se posameznik lažje odloči, kateri od primerljivih organizacij (npr. društva bolnikov, društva za pomoč zasvojenecem ipd.) se bo pridružil ali jo podprl.

Kriterij 1: Objavljeno je vsebinsko poročilo za preteklo leto

Pogoj za izpolnjevanje kriterija: objavljeno je letno vsebinsko poročilo za preteklo leto. Kot rok za objavo poročila za preteklo leto se bo upošteval 31. marec tekočega leta. Pogoj je izpolnjen

takoj, ko je objavljeno vsebinsko poročilo, ne glede na njegovo obliko in obsežnost. Kriterij je izpolnjen tudi, če je vsebinsko poročilo objavljeno skupaj s finančnim poročilom (npr. kot priloga bilancam). Ne velja pa v primeru, da je namesto vsebinskega letnega poročila organizacije objavljeno le poročilo posameznega ali več projektov.

Kriterij 2: Objavljeno je vsebinsko poročilo, iz katerega je jasno razvidno, s čim se organizacija ukvarja

Pogoj za izpolnjevanje kriterija: Objavljeno je vsebinsko poročilo, ki pokriva vsa področja delovanja organizacije in iz katerega je razvidno, kaj je organizacija v preteklem letu počela oz. čemu je namenjala svojo pozornost. Zgolj posamezna projektna poročila ne zadostijo temu kriteriju.

Kriterij 3: Vsebinsko poročilo vključuje tudi rezultate (dosežke, učinke), ne zgolj aktivnosti

Pogoj za izpolnjevanje kriterija: v vsebinskem poročilu morajo biti razvidni tudi učinki in rezultati izvedenih aktivnosti, ne le aktivnosti same.

Primeri rezultatov:

- *Po udeležbi na naših delavnicah šivanja in krojenja so 4 starejše osebe našle zaposlitev.*
- *Naša psihosocialna podpora je 15 žensk opogumila do te mere, da so se odločile za izhod iz nasilnega odnosa.*
- *S sodelovanjem z zdravstvenimi ustanovami smo spremenili prakso glede darovanja organov – zdravstveno osebje sedaj striktno upošteva samoopredelitev posameznika in ne vključuje svojcev v odločanje.*

Kriterij 4: Organizacija ima objavljen načrt dela za tekoče leto

Pogoj za izpolnjevanje kriterija: objavljen je načrt dela, iz katerega je razvidno, kaj bo organizacija delala v tekočem letu. Vključena morajo biti vsa glavna področja dela, zgolj posamezni projektni načrti ne zadostijo temu kriteriju.

Kriterij 5: Organizacija ima objavljene glavne strateške cilje

Pogoj za izpolnjevanje kriterija: objavljen je vsaj en strateški cilj, iz katerega je razvidno, kaj si organizacija v naslednjih letih prizadeva doseči. Cilj mora biti zapisan na način, da omogoča preverjanje⁴ doseganja cilja (je merljiv) in ne gre zgolj za navajanje aktivnosti⁵.

SKLOP 3: FINANČNA TRANSPARENTNOST

Največ vprašanj, pomislekov in nezaupanja javnosti do nevladnih organizacij se osredotoča predvsem na porabo (javnih ali donacijskih) sredstev. Pogosto so NVO deležne očitkov, da z javnimi sredstvi ravna jo negospodarno ali da so šla zbrana sredstva zgolj za plače zaposlenih. Vse te očitke se najlažje ovrže prav s transparentno objavo finančnih podatkov.

Objavljene informacije naj bodo zapisane na način, da jih razumejo vsi, tudi obiskovalcu, ki ne ve tako rekoč ničesar o organizaciji in je popolnoma nevešč branja računovodskih poročil. Zato ni dovolj, da se objavi le uradne bilance stanja in izkaze prihodkov in odhodkov, ampak morajo biti finančni podatki pripravljeni v bolj poljudni obliki, ki bo razumljiva povprečnem uporabniku. Poleg običajnih finančnih podatkov o višini prejetih in porabljenih sredstvih, glavnih virih financiranja in režijskih stroškov je smiselno razkrivati tudi podatke o prihodkih vodstva in razmerju med plačami v organizaciji.

Se sprašujete, zakaj razkrivati prejemke vodstva? Ko smo sami razmišljali o tem, smo si rekli, da raje pogledajmo z druge strani – zakaj pa jih ne bi? In se kljub trudu nismo uspeli domisliti ničesar pametnega. Če drži, da v nevladnih organizacijah delamo za dobro ljudi, ne pa za lasten žep (pri čemer si seveda vsak za svoje delo zasluži pošteno in dostojno plačilo), potem nikogar izmed nas razkritje njegovega plačila ne bi smelo spravljati v zadrego, saj je njegova višina brez dvoma skrbno pretehtana in upravičena. Če vas tudi to še ne prepriča, pa imamo še enostavnejši odgovor. Plačilo svojih vodstev dandanes razkrivajo vsa resna podjetja. Kako jih potem ne bi nevladniki?

Podobno je tudi glede objave razmerja med plačami. Zakaj objaviti? Predvsem zato, ker je debata o tovrstnih razmerjih in mejah njihove pravičnosti v družbi zelo živa in vedno bolj

⁴ npr. do leta 2024 bomo zagotovili 24 urno svetovanje; odprli novo varno hišo; razširili naše svetovanje na 3 nove regije; povečali prihodke za 10 %; povečali ekipo s stalim sodelavcem za komuniciranje ipd.

⁵ npr. opolnomočili bomo uporabnike; nudili svetovanja; izvajali aktivnosti za otroke in mladino ...

aktualna. Kje so meje pravičnega razmerja, je seveda zelo izmuzljivo in si jih vsekakor ne bi upali za vekomaj zakoličiti. A to ni razlog, da nevladne organizacije aktualnega razmerja ne bi objavile. Prepričani smo, da zanj velja enako kot za prejemke vodstev – da je skrbno pretehtano in upravičeno.

Kako objaviti? Dovolj je navesti, koliko znaša pogodbeno določeno mesečno ali letno bruto plačilo vodstva organizacije (osnova, morebitne dodatke navesti posebej). In to za vse člane vodstva posebej ter skupno vsoto. Dobrodošlo je dodati tudi podatek, koliko so znašali skupni prejemki vodstva (tudi po posameznikih) v zadnjem letu.

Primer: »Osnovna mesečna bruto plača direktorja CNVOS od 1. januarja 2021 naprej znaša 3.490,57 EUR. Nanjo ne prejema nobenih dodatkov, razen dodatka za delovno dobo (trenutno 6,50 %). V letu 2021 je prejel 44.522,22 EUR bruto dohodka. Vodstvo za svoje delo od CNVOS ne prejema nobenih drugih honorarjev.«

Primer: »Razmerje med najnižjo osnovno bruto plačo na ZPMS, ki v letu 2021 znaša 1.337,50 EUR, in najvišjo (generalne sekretarke) je 1 : 2,75. Med povprečno bruto plačo, ki znaša 1.770,57 EUR, in najvišjo pa 1 : 2,30.«

Kriteriji 1: Organizacija ima objavljeno letno finančno poročilo za preteklo leto

Pogoj za izpolnjevanje kriterija: za izpolnjevanje pogoja mora organizacija (v katerikoli obliki) na svoji spletni strani objaviti finančno poročilo, iz katerega je razvidna vsaj skupna višina vseh prihodkov in odhodkov. Objavljena delna (npr. projektna) finančna poročila temu pogoju ne zadostijo. Prav tako ne štejejo objave na drugih spletnih straneh (npr. Ajpes), šteje pa, če je objavljen letni poslovni izkaz. Rok za objavo poročila za preteklo leto je 31. marec tekočega leta.

Kriterij 2: Finančna poročila so razdeljena po vrstah stroškov, ki so razumljiva javnosti (npr. stroški zaposlenih, potni stroški, stroški za zunanje izvajalce, itd.)

Pogoj za izpolnjevanje kriterija: finančno poročilo je razdeljeno na glavne kategorije stroškov – npr. stroški zaposlenih (plače, regresi, prispevki,...), potni stroški (kilometrini, parkirnine, vozovnice, ...), stroški zunanjih izvajalcev (avtorske/podjemne pogodbe, računi za blago in storitve,...) ter posredni stroški (najemnina, električna energija, voda, pošta, telefon, ipd.). V razdelitev

morajo biti vključeni vsi nastali stroški (seštevek vseh navedenih stroškov mora biti enak vsem nastalim stroškom organizacije).

Kriterij 3: Objavljen je podatek o višini ali odstotku sredstev, ki ga organizacija nameni za delovanje (hladni pogon)

Pogoj za izpolnjevanje kriterija: iz finančnega poročila je razviden odstotek sredstev, ki ga organizacija porabi za svoje delovanje (hladen pogon) oziroma objavljeni podatki omogočajo enostaven izračun tega odstotka.

Kriterij 4: Objavljeni so glavni viri financiranja (prihodki)

Pogoj za izpolnjevanje kriterija: objavljen je seznam glavnih financerjev, vsaj tistih, katerih prispevek presega 10 % celotnega proračuna organizacije. Pri vsakem financerju mora biti razvidna višina sredstev, ki jih je organizacija prejela, in odstotek v skupnem proračunu organizacije. Zgolj poimenski seznam (npr. občina a, ministrstvo b, podjetje c) brez zneskov ne zadostuje. Posamezni donator je lahko tudi anonimiziran, če gre za fizične osebe.

Kriterij 5: Objavljeni so prihodki vodstva

Pogoj za izpolnjevanje kriterija: objavljeni so podatki, iz katerih je razvidno, koliko so znašali letni bruto prihodki vodstva (npr. direktor, predsednik, generalni sekretar ipd.), ne glede na obliko izplačila (plača, podjemna pogodba, nagrade, drugi bonusi ipd.).

Tudi če vodstvo ni zaposleno (npr. predsednik), morajo biti na spletni strani objavljeni vsi prihodki, ki so bili izplačani (tudi avtorski honorarji, bonusi, nagrade ipd.) oziroma mora biti jasno navedeno, da niso prejeli nobenega plačila.

Kriterij 6: Objavljeno je razmerje med najnižjo, povprečno in najvišjo plačo

Pogoj za izpolnjevanje kriterija: na spletni strani je zapisano vsaj razmerje med najnižjo in najvišjo osnovno bruto plačo. Če organizacija nima zaposlenih in je to na spletni strani jasno navedeno, se šteje, da je kriterij izpolnjen.

SKLOP 4: ZBIRANJE DONACIJSKIH SREDSTEV

Dvomi glede ustrezne porabe donacij so v javnosti že stalnica. Vsakič, ko se v javnosti pojavi primer nepravilne porabe zbranih sredstev, to negativno vpliva tudi na možnosti pridobivanja donacij vseh ostalih nevladnih organizacij. Medtem ko je materialna sredstva običajno lažje zbrati, se številne organizacije soočajo z večjimi težavami pri zbiranju finančnih prispevkov, med drugim tudi zaradi dvoma donatorjev, ali bo denar dosegel prave naslovnike. To vrzel v zaupanju se lahko premosti z bolj ažurnim objavljanjem poročil o zbranih sredstvih, ki vključujejo vsaj skupno višino zbranih sredstev in kratek opis tega, za kaj so bila porabljena.

Kriterij 1: Objavljena so poročila o zbranih sredstvih

Pogoj za izpolnjevanje kriterija: organizacija ima objavljeno poročilo o zbranih donacijskih sredstvih za preteklo leto (upoštevajoč tudi namenitev dela dohodnine), iz katerega so razvidni vsaj skupna višina zbranih sredstev in konkretni rezultati/učinki akcij (pomoč XX družinam, kupljenih XX šolskih torb, ...). Upošteva se tudi poročilo, ki je del vsebinskega in/ali finančnega oz. letnega poročila.

Kriterij 2: Poročilo o zbranih sredstvih je razdeljeno po namenih zbiranja (fundraising akcijah)

Pogoj za izpolnjevanje kriterija: iz objavljenega poročila je razvidna razdelitev donatorskih sredstev po posameznih fundraising akcijah in kategorijah stroškov. Upošteva se tudi poročilo z navedenimi razdelitvami, ki je del vsebinskega in/ali finančnega oz. letnega poročila.

SKLOP 5: DOSTOPNOST OBJAVLJENIH INFORMACIJ

Ker je pomembno, da so informacije dostopne vsem, tudi slepim in slabovidnim ali osebam z motoričnimi ali kognitivnimi ovirami, je zadnji del preverjanja osredotočen na osnovno prilagojenost spletne strani zanje. Zakon o dostopnosti spletišč in mobilnih aplikacij že zavezuje javne institucije, da svoje spletne strani prilagodijo tudi tem skupinam prebivalcev. Čeprav zakon k temu ne zavezuje tudi nevladnih organizacij, se moramo zavedati, da je ključen del transparentnosti dostopnost podatkov vsem. Metodologija zajema le nekaj osnovnih kriterijev, ki najbolj vplivajo na dostopnost informacij.

Kriterij 1: Barvni kontrast med tekstom in ozadjem spletne strani je vsaj 4.5:1

Pogoj za izpolnjevanje kriterija: na vstopni strani organizacije ni nobenega teksta, kjer bi bil kontrast manjši od 4.5:1. Pogoj se preverja prek spletnega orodja WAVE in ročnega preverjanja barvnih kod v spletnem orodju Contrast Checker⁶.

Kriterij 2: Spletno mesto je berljivo tudi ob povečavi na 200 %

Pogoj za izpolnjevanje kriterija: kljub povečavi za 200 % se lahko uporabnik po spletnem mestu premika brez uporabe vodoravnega drsnika, vsi teksti se povečajo, vsebina se ne prekriva in je v celoti vidna. Prav tako ostanejo vidni in delujoči vsi gumbi in povezave. Če katerikoli od teh elementov manjka, kriterij ni izpolnjen.

Kriterij 3: Spletna stran je dostopna osebam z motoričnimi ali kognitivnimi ovirami

Pogoj za izpolnjevanje kriterija: spustni meniji se odpirajo/zapirajo s klikom nanje. Prvi klik miške pri tem ne sme avtomatično odpreti podstrani, premik miške pa ne sme zapreti menija.

⁶ Navodila za preverjanje so objavljena v Prilogi 1.

PRILOGA 1

Navodila za pregled spletne strani s pomočjo orodij WAVE in Contrast Checker

Izbrani orodji sledita mednarodnim smernicam, ki določajo razmerja med barvo ozadja in barvo besedila, katere so določene na: [WCAG 2 Overview](#) | [Web Accessibility Initiative \(WAI\)](#) | [W3C](#).

UPORABA IN DOSTOP SPLETNIH ORODIJ

Dostop do spletnega orodja WAVE: <https://wave.webaim.org/>

Koraki za preveritev barvnega kontrasta:

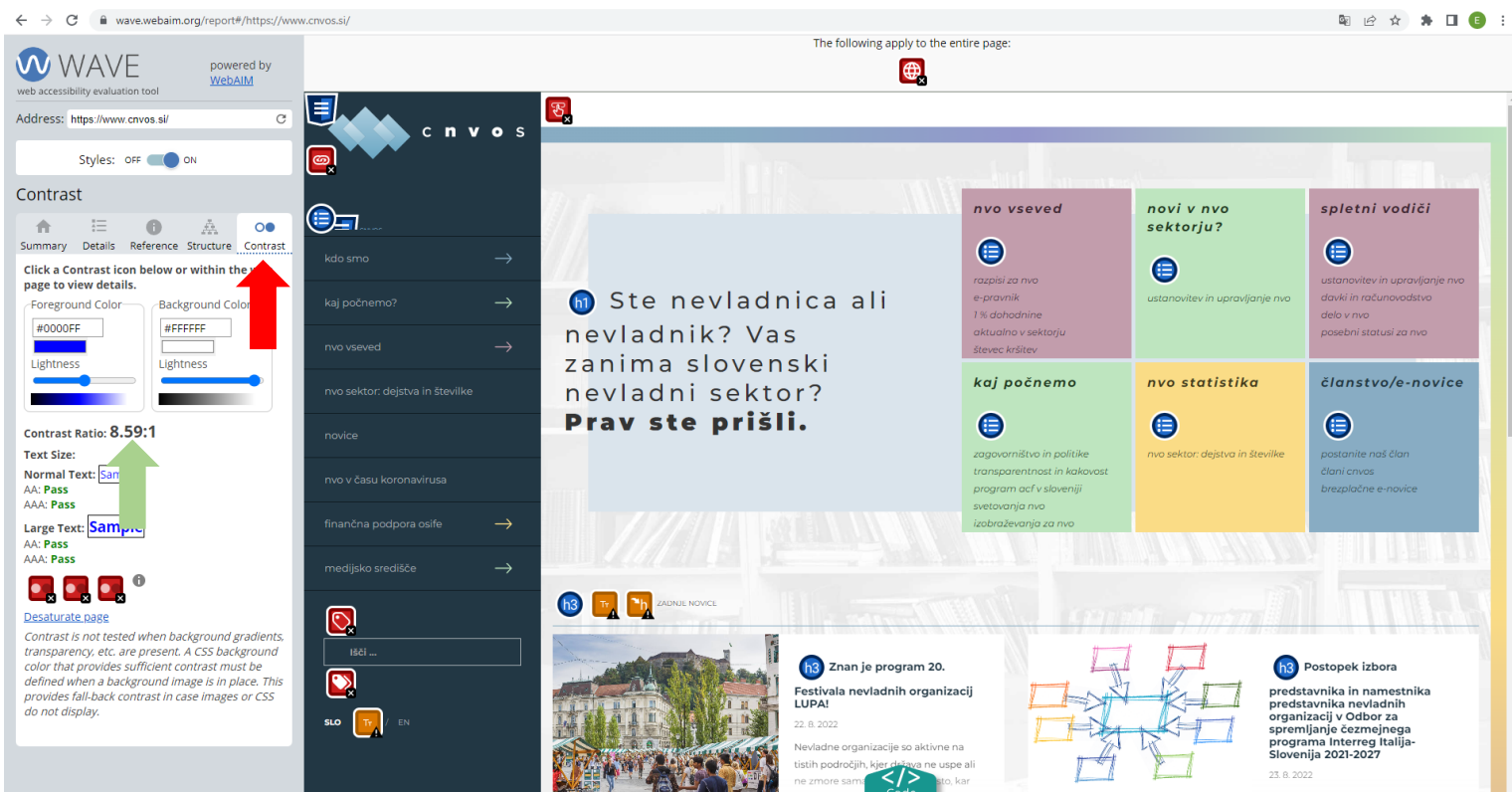
1. Korak: dostop do spletnega orodja

Ko odprete spletno stran orodja, vnesete spletni naslov organizacije, ki jo želite preveriti, v temu namenjeno prazno polje (Web page address). Nato kliknete puščico desno v tem polju (→).

2. Korak: analiza spletnega mesta in razmerja barvnega kontrasta med besedilom in ozadjem

Ob kliku na puščico v zgoraj omenjenem polju se vam odpre analiza spletne strani z rubrikami: Summary, Details, Reference, Structure, Contrast, ki jih lahko preverite. Za pregled ali zadostite pogoj izberite rubriko Contrast (rdeča puščica na sliki spodaj). Rubrika vam pokaže, kakšno je razmerje med barvnim kontrastom besedila in ozadjem - gledate Contrast Ratio (zelena puščica na sliki spodaj).

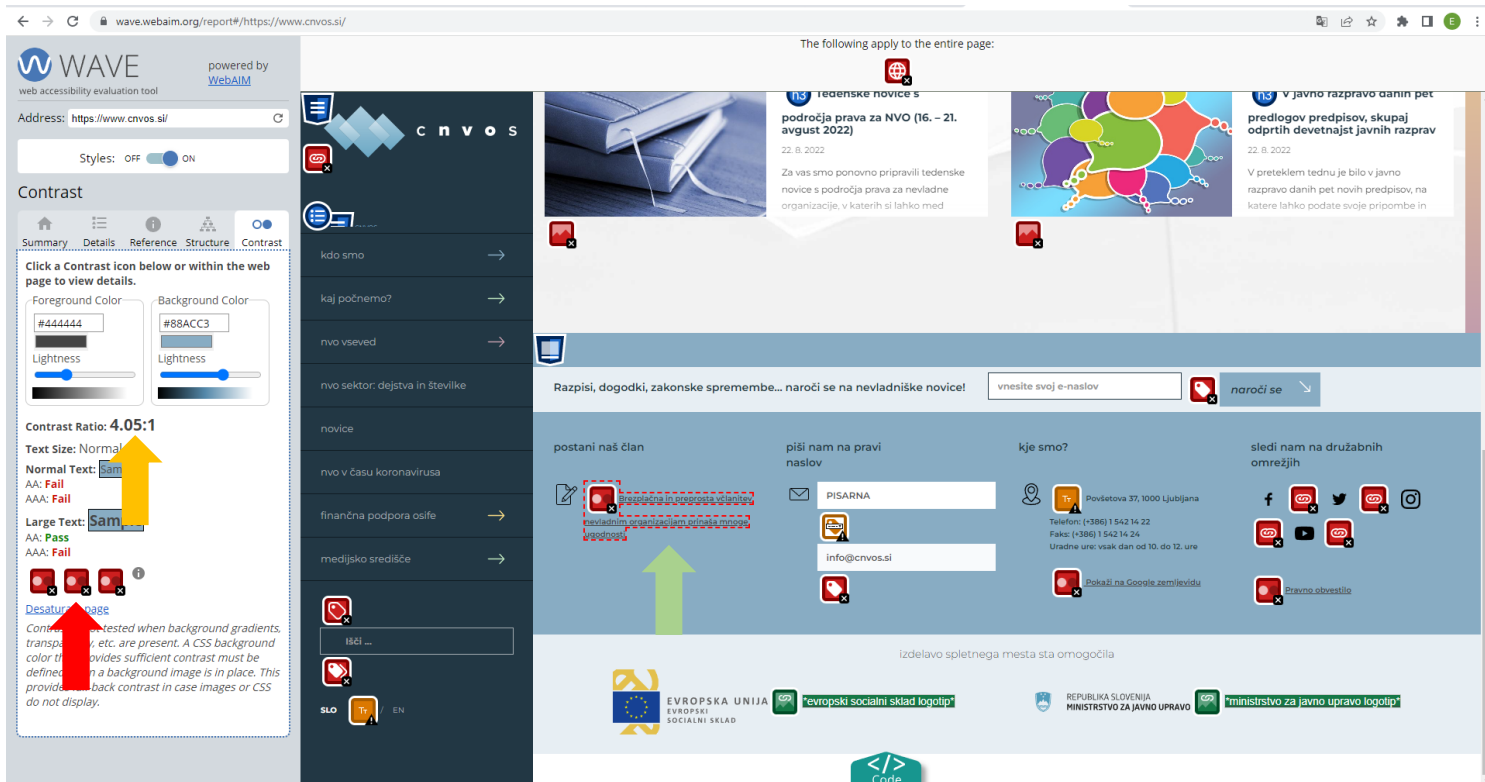

3. Korak: preveritev besedila, ki ne dosega minimalnega razmerja kontrasta

Če se vam prikažejo rdeče ikone (rdeča puščica slika spodaj), pomeni, da je potrebna preveritev dela teksta, na katerega se rdeča ikona nanaša.

Da ugotovite, kateri del ne dosega minimalnega razmerja, kliknete na rdečo ikono in se vam problematičen del teksta označi na spelti strani (zelena puščica na sliki spodaj).

Poleg označenega besedila se vam tudi izpiše, kakšno je razmerje barvenga kontrasta (oranžna puščica slika spodaj). Kot je razvidno je razmerje 4.05:1, kar je pod minimalnim razmerjem (bi morali biti 4.5:1). To pomeni, da bi bilo to besedilo težko berljivo ali celo neberljivo za slepe in slabovidne in je potrebno njegov barvni kontrast uskladiti na minimalno določeno razmerje. To lahko uredi programer oz. postavljalec vaše spletne strani.

The screenshot shows the WAVE web accessibility evaluation tool interface. On the left, the 'Contrast' panel is active, displaying a 'Contrast Ratio: 4.05:1' for the selected text. The tool is evaluating the website <https://www.cnvos.si/>. The main content area shows the website's layout, with a red dashed box highlighting the text 'postani naš član' in the 'Razpisi, dogodki, zakonske spremembe...' section. A yellow arrow points to the contrast ratio, and a red arrow points to the 'Desaturate' button in the Contrast panel.

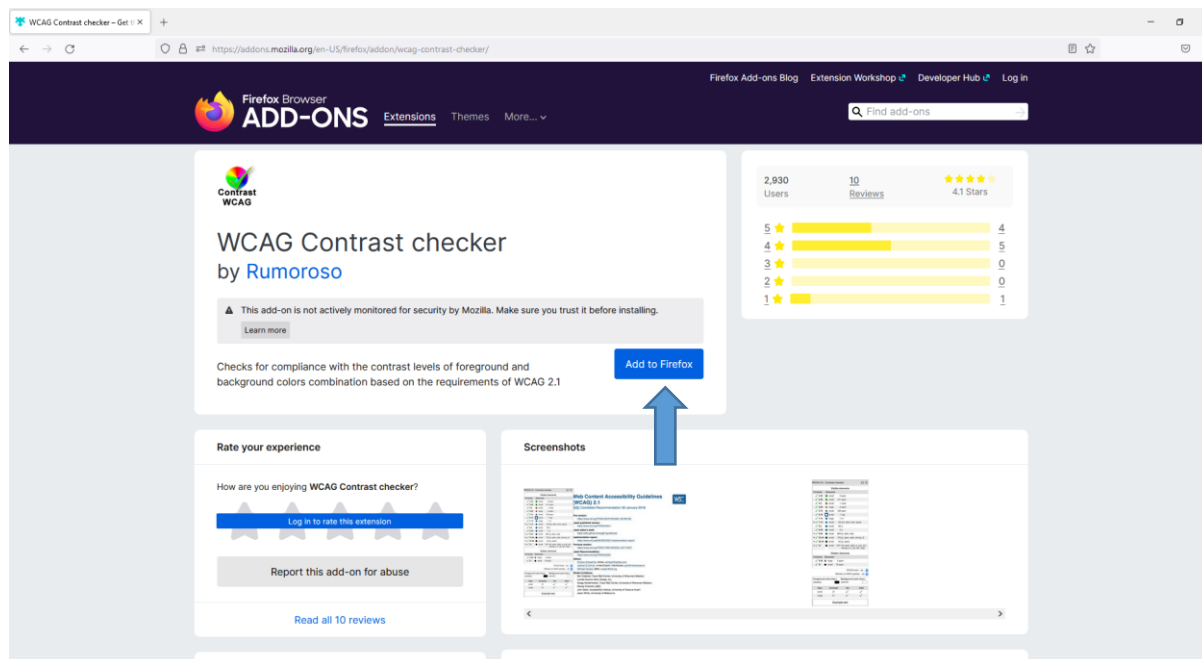
Dostop do spletnega orodja Contrast Checker

Za uporabo spletnega orodja Contrast Checker je najenostavnejši vtičnik za Firefox⁷ brskalnik.

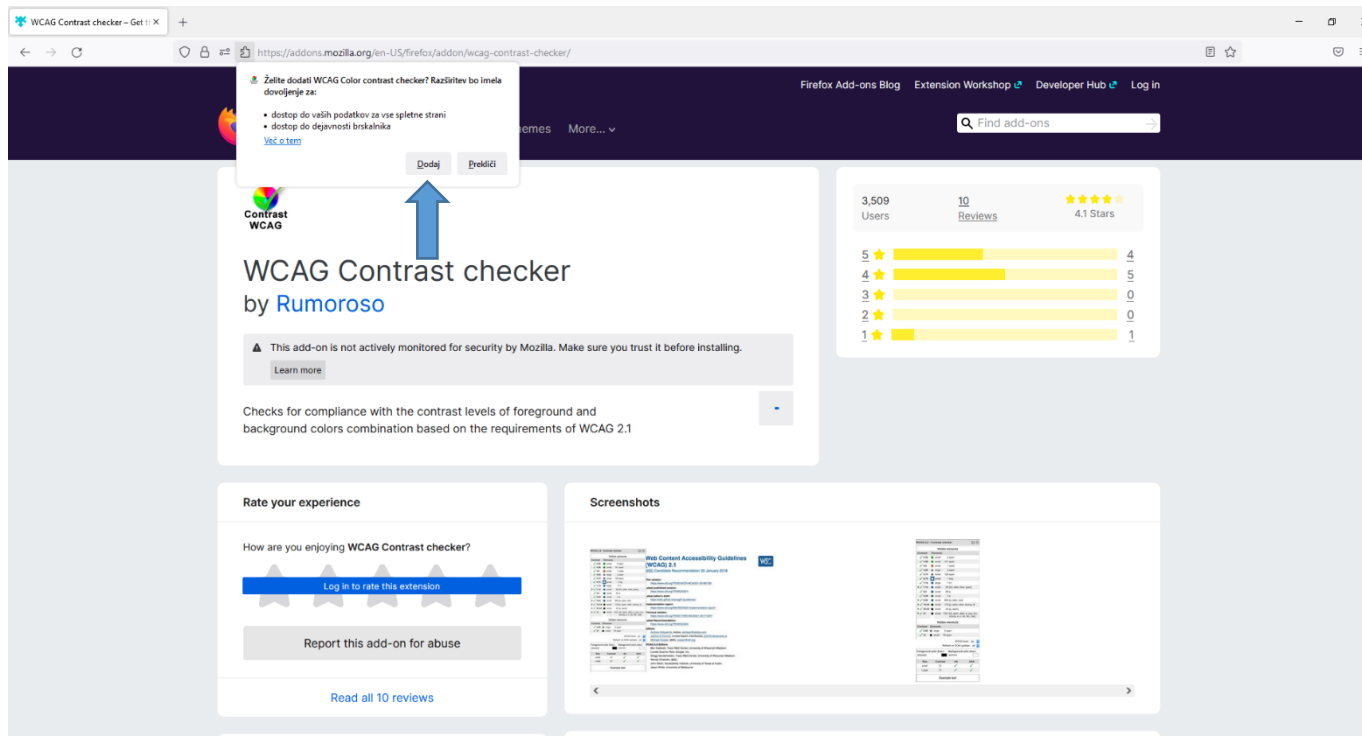
Po namestitvi Firefox brskalnika vnesete vanj naslov: <https://addons.mozilla.org/en-US/firefox/addon/wcag-contrast-checker/>.

Odpre se vam stran, kjer kliknete na ikono: Add to Firefox (modra puščica slika spodaj).

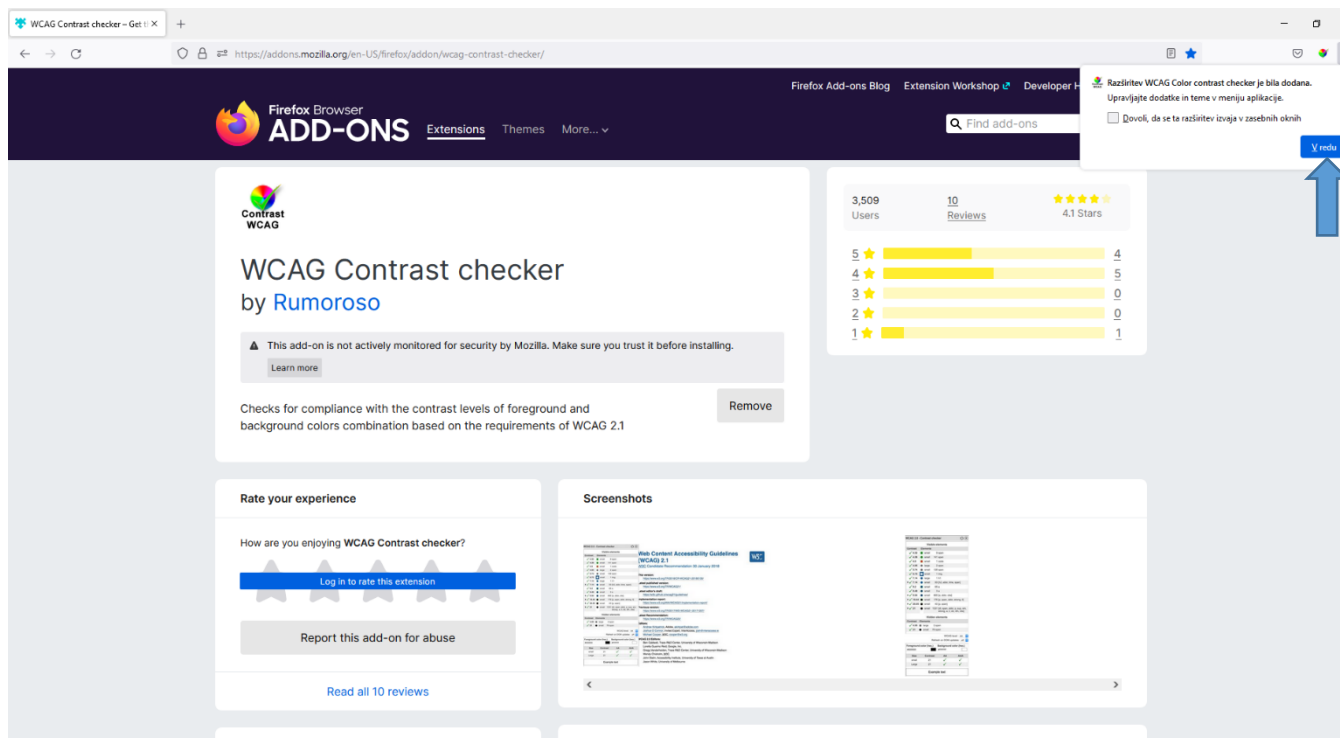
⁷ V kolikor nimate Firefox brskalnika, si ga enostavno namestite. Ni potrebe, da ga nastavite kot privzetega, lahko ga uporabite samo za namene preverjanja spletne strani.

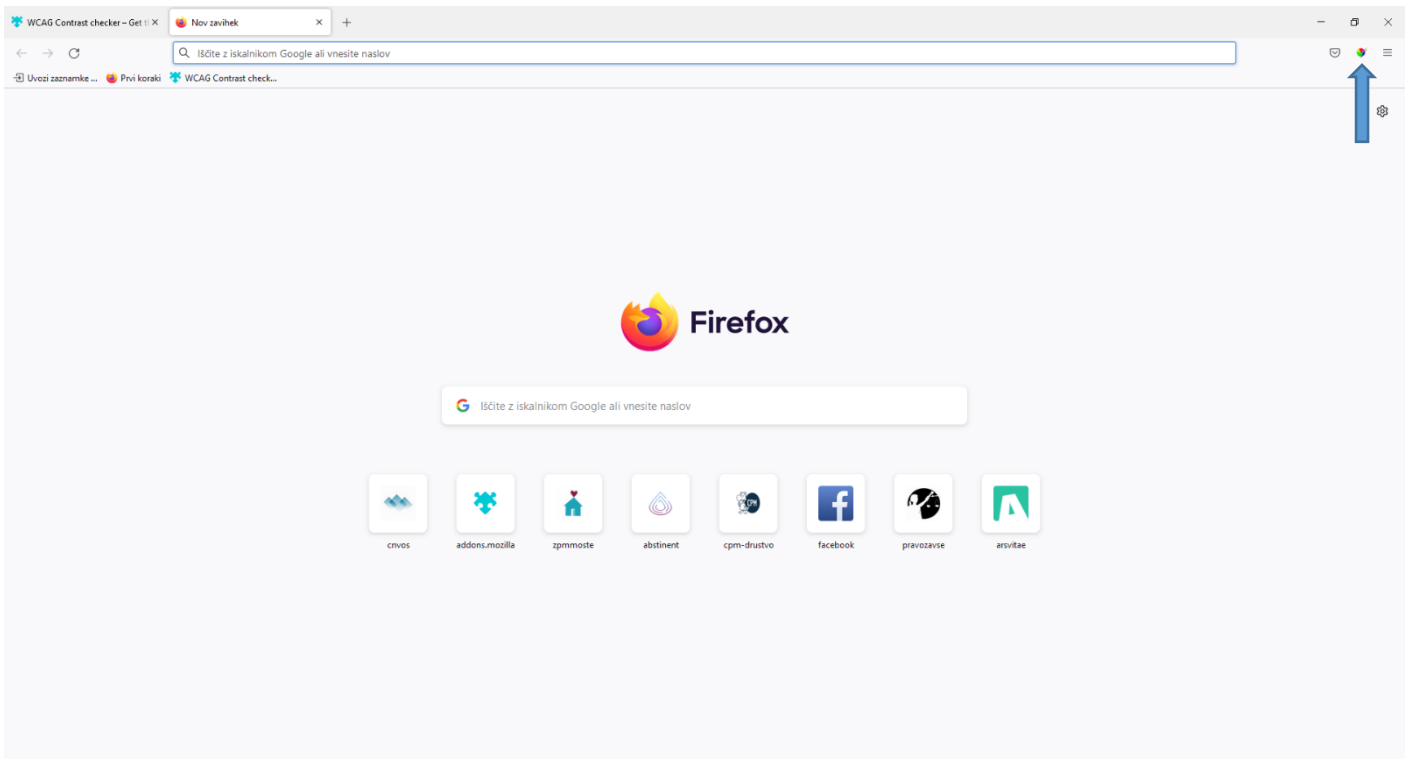
Po kliku na ikono se vam odpre vprašanje za dovoljenja glede podatkov strani, ki ga potrdite (modra puščica slika spodaj):

Ko potrdite vas brskalnik vpraša glede uporabe v meniju aplikacije. Če se strinjate odkljukate prazno okno, sicer pustite neodkljukano. V vsakem primeru kliknete »V redu« (modra puščica slika spodaj) in orodje je nameščeno.

Ob pravilni namestitvi se vam v desnem kotu brskalnika pojavi ikona, ki jo prikazuje modra puščica na spodnji sliki.

Koraki za preveritev barvnega kontrasta:

1. Korak: analiza spletnega mesta in barvnega kontrasta

V brskalnik vnesete naslov spletne strani organizacije in kliknete ikono orodja v zgornjem desnem kotu brskalnika (ikono označuje modra puščica v zgornji sliki).

Analiza se vam prikaže v levem delu brskalnika (obkrožena z rdečo na spodnji sliki). Analizo si lahko predstavite tudi na desno stran spletne strani, v kolikor vam tako lažje opraviti pregled. Če jo želite predstaviti izberete možnost Switch position, ki se vam prikaže ob kliku na spustni meni, označen s tremi pikicami (modra puščica slika spodaj).

The screenshot shows the WCAG Contrast checker tool interface. On the left, a sidebar contains various settings and a list of elements. A red circle highlights the 'Switch position' button, which is used to toggle the analysis between the left and right sides of the browser window. The main content area displays a grid of articles from the cnvos.si website, including titles like 'Ste nevladnica ali nevladnik? Vas zanima slovenski nevladni sektor? Prav ste prišli.' and 'Znan je program 20. Festivala nevladnih organizacij LUPA!'.

Ob kliku na opcijo Switch position se analiza prestavi na desno stran brskalnika (slika spodaj).

This screenshot shows the same WCAG Contrast checker tool interface, but with the analysis results displayed on the right side of the browser window. The sidebar on the left now includes a navigation menu with links to various sections of the website, such as 'kaj počnemo?', 'nvo vseved', and 'nvo sektor: dejstva in števila'. The main content area remains the same, showing the grid of articles. The right sidebar displays the contrast analysis results for the selected elements, including a table with columns for 'Level', 'Contrast', 'Size', and 'Elements'.

2. Korak: pregled spletne strani – kako gledamo analizo

Orodje opravi analizo na različnih elementih spletnega mesta, ki so prikazani v posameznih vrsticah (slika spodaj – poudarjen z modro). Vsaka vrstica vsebuje ikone: rdeči x ali zeleno kljukico (modra puščica slika spodaj), ob katerih se nahaja razmerje barvnega kontrasta (rdeča puščica slika spodaj).

Ko kliknete na vrstico, se vam na spletni strani označi besedilo, na katerega se pregled nanaša (v našem primeru je klik na prvo vrstico označil besedilo v rdečih okvirčkih – rdeče puščice slika spodaj). Razmerje je 4.05, kar je nižje od 4.5 in pomeni, da je potrebno besedilo v rdečih okvirčkih uskladiti na pravo razmerje.

Kjer so zelene kljukice, so razmerja nad minimalnim (5.14, 5.56, ...), kar pomeni, da je besedilo v praven barvnem kontrastu tudi za slepe in slabovidne in ni potrebno nobenega usklajevanja.

The screenshot shows the CNVOS website with a WCAG Contrast checker overlay. The checker displays a list of elements with their contrast ratios and sizes. Red arrows point to specific elements on the website that are highlighted in red in the checker.

Contrast	Size	Elements
4.05	small	3 a
5.14	small	1 a
5.14	small	10 [div, a, button]
5.56	small	67 [a, span]
5.56	small	13 [div, a]
8.31	small	2 a
8.61	small	2 [div, a]
9.09	small	8 [div, a]
9.74	small	8 [span, p]
10.55	small	1 div
10.78	small	1 span
12.37	large	1 span
12.37	small	8 a
12.37	large	4 h3
12.37	large	1 span
12.63	large	2 [h1, span]
12.63	small	4 [h3, p]

Foreground color (hex.) #444444 Background color (hex.) #88ACC3

14pt 14pt bold 18pt

Size Contrast AA AAA

small 4.05 X X

Large 4.05 X X

Obe predstavljeni orodji omogočita prepoznavo tistih elementov spletne strani, ki predstavljajo otežen dostop do objavljenih informacij slepim in slabovidnim. S pregledom spletne strani tako ugotovimo, kaj je potrebno uskladiti, da omogočimo vsem enake možnosti dostopa do objavljenih vsebin. Pregled vam lahko opravi tudi vaš programer oz. postavljaivec spletne strani. Ravno tako morebitne potrebne uskladitve.